

Skimborowicz H., Gerson W., *Willanów. Album widoków i pamiątek ...*, W. 1877, s. 26, il. na s. 14, 31, 33, 51, 55, 57, 61, 71, 105, 117, 148, 166, 171, tablice po s. 22, 34, 158 (w podpisach jako Slaski, Szlaski i Ślaski). – Opalek M., *Drzew. w czasopismach pol. XIX stulecia*, Wr. 1949, s. 63. – Banach A., *Pol. książka il. 1800-1900*, Kr. 1959. – Socha G., *Andriolli i rozwój drzew. w Polsce*, Wr. 1988, s. 96.

MNW, Zb. Ikonograficzne i Fotograficzne: fot. odbitki 7 drzew. S. – Informacje na stronie *Antykwariat Poliart. Grafika*, <https://sklep.antykwariat.biz/category/?searchstringkat=Slaski&filter=0&overrideall=1> (dostęp 19.01.23).

A. Bernatowicz

**de Slavy Hanna**, z domu Morgonowska, ur. Bródek (k. Zamościa?), artystka w dziedzinie sztuki dekoracyjnej. Prawdopodobnie była samoukiem. W l. 20 XX w. pracowała w Paryżu, a przed przyjazdem projektowała podobno scenografię w teatrach wiedeńskich. W 1923 w Galerie Jean Charpentier odbyła się jej wystawa, na której pokazała oryginalne obrazy tworzone z kawałków kolorowych tkanin, a także suknie, chusty i kapelusze wyk. w tej samej technice. Jej „mozaiki z jedwabiu” (portret i martwą naturę) zaprezentowano w 1924 na Salonie Niezależnych w dziale pol., obok innych prac jej autorstwa (abazur, żyrandole, lustra i „toaletka z lustrem typu *psyche* w drewnianej ramie, o wspaniałym subtelnym rysunku z motywem kwiatowym układającym się w sugestywny wzór”). W tym okresie mieszkała w słynnym Hotelu Istria na na Montparnasse (29 Rue Campagne Première). Edward Woroniecki pisał, że współpracowała jako projektantka ubiorów z domem mody Paula Poireta. Bardzo wysoko ocenił jej obrazy-aplikacje odznaczające się „soczystą mocą barwy i męskim syntetycznym ujęciem kompozycji”.

Woroniecki E., *L'art polonais à Paris ... L'Exposition des tableaux et application en étoffe de Mme Hanna de Slavy (née Morgonowska) chez Charpentier*, La Pologne Politique ..., 1923 nr 13, s. 48-49. – *Cat. de la 35<sup>e</sup> exposition au Grand Palais des Champs-Élysées du 9 février au 12 mars 1924*, Société des artistes indépendants, Paris 1924. – La Liberté, 1924 nr z 9 II. – La Pologne politique..., 1924 nr 6, s. 150 (Woroniecki E.). – Le Journal, 1924 nr z 10 II, s. 2. – Tyg. il., 1925 nr 20, s. 393 (Woroniecki E.). – Wierzbicka A., *Świadectwa obecności. Pol.*

*życie art. we Francji w l. 1900-1939. Diariusz wydarzeń z wyborem tekstów. Cz. II: lata 1922-1929*, W. 2015.

A. Lipczik

**Slawicz Tomasz** (Gracjan Adam Tomasz), rysownik, litograf, publicysta, ur. 18 XII 1824 Warszawa, zm. 31 XII 1855 tamże (w domu przy ul. Przejazd nr hipoteczny 645/6), pochowany na cmentarzu Powązkowskim; syn Jakuba (Jana wg metryki zgonu S., zapewne pomyłkowo), byłego majora wojska pol., i Scholastyki z Charczewskich, mieszkających w Warszawie przy ulicy Solec nr hipoteczny 2934. S. pracował w Litografii Banku Pol.; był prawdopodobnie uczniem jej dyrektora Seweryna Oleszczyńskiego, który w 1844 wykonał portret S., z podpisem „Tomasz Slawicz / Cynkograf Magistratu Miasta Warszawy” i z dedykacją dla Klemensa Chawłowskiego, litogr., 1844. Jedyne sygn. dzieło S. to *Portret Elżbiety Drużbackiej*, cynkografia, il. do artykułu poświęconego poetce w czas. dla dzieci Zorza, 1843 t. 2, przed s. 1 (osobne odbitki w MNW, BJ); portret był wzorowany na anonimowej litogr. umieszczonej na frontispisie I tomu *Poezji Elżbiety Drużbackiej*, wyd. Bobrowicz J.N., Lipsk 1837.

W 1851 S. mieszkał przy ul. Leszno nr hipoteczny 732. Od 1853 wydawał czas. Rozmaitości Obrazkowo-Opisowe dla Dzieci (wyd. Jana Glücksburga w Warszawie), do którego litografował własne rys. i pisał teksty. W Dz. warsz. publikował artykuły o sztuce; „były to – pisano tamże we wspomnieniu pośmiertnym – po większej części rozbiory utworów artystów naszych, a cechowała je trafność sądu, bezstronność i rzeczywisty instykt piękna”. Teksty te podpisywał znakiem kropki w kółku. Zmarł prawdopodobnie na gruźlicę. Część rękopisów S. znajduje się w MNW.

Skorowidz mieszkańców Warszawy z przedmieściami na r. 1854, s. 300. – Gaz. warsz., 1856 nr 7 (9 I), s. 2. – Kur. warsz., 1856 nr 344 (31 XII), s. 3. – Tomasz Gracjan Slawicz, Dz. warsz., 1856 nr 2 (2 I), s. 1. – Dz. warsz., 1856 nr 19 (21 I), s. 2. – *Litografia Banku Pol.*, Gaz. warsz., 1863 nr 99, s. 1. – Estreicher K., *Bibliografia pol. XIX stulecia*, t. 4, Kr. 1878, s. 274. – Grafika, 1931 z. 3. – Tessaro-Kosimowa I., *Historia litografii warsz.*, W. 1973. – *Kat. portretów osobistości pol. i obcych w Polsce działających*, red. Widacka H., BN, t. 4, W. 1994 (dot. portretu S. wyk. przez Oleszczyńskiego). – Kamolowa D. (współpraca Sieniatecka T.), *Zb. rękopisów*

w bibliotekach i muzeach w Polsce, wyd. 3, W. 2014. – Kolasa W.M., Woźniakowski K., Rogoż M., *Prasa dla dzieci i młodzieży 1824-1918. Dzieje wydawnicze*, t. 1, Kr. 2018 (rec.: Łopaczyk J., Biblioteka, 2019 nr 23, s. 381).

AP Warszawa, zespół 0160/0: Akta stanu cywilnego parafii rzymskokatolickiej Nawiedzenia NMP w Warszawie, 1856. Zgony, poz. 1; zespół 72/188/0: Akta stanu cywilnego gminy warsz. VI cyrkułu, 1824, poz. 520. – IS PAN, materiały Słownika art. pol., list Kamilli Pijanowskiej, MNW, 22 XI 2021.

M. Jarzewicz  
U. Makowska

**Sledziewski** (Śledziewski) **Bartłomiej**, stolarz, skrzyniarz (*arcularius*), ur. ok. 1602 na Mazowszu, zm. 14 V 1653 Pułtusk. 24 V 1626 wstąpił do zakonu jezuitów w Wilnie. W l. 1638-39 pełnił funkcję socjusza misjonarza dworskiego u wojewody nowogrodzkiego. Wzmiankowany jest jako rzeźbiarz pracujący w 1628 w kość. Św. Ignacego w Wilnie (Morelowski). Wydaje się jednak, iż wykonywał tam przede wszystkim prace stolarskie (w l. 1628-31); realizował je także w domu nowicjatu w Wilnie (do 1631), w gospodarstwie w Połocku (1631-33), w kość. Św. Kazimierza w Wilnie (ok. 1636) oraz w Pułtusku (w l. 1641-53).

Morelowski M., *Znaczenie baroku wil. XVIII stulecia*, Wilno 1940, s. 47, XXXIV. – Poplatek J., Paszenda J., *Słownik jezuitów artystów*, Kr. 1972. – *Encyklopedia wiedzy o jezuitach na ziemiach Polski i Litwy 1564-1995*, oprac. Grzebień L., Kr. 1996. – KZSP, t. 10, z. 20, 1999. – Grzebień L., *Podstawowa bibliografia do dziejów Tow. Jezusowego w Polsce*, t. 1, Kr. 2009.

#### I. Kopania

**Śleśniński** (Śleśniński) **Antoni**, rzeźbiarz, zm. 3 III 1881 (w wieku 51 l.) Warszawa, pochowany na cmentarzu Powązkowskim. Uczył się w Gimnazjum Realnym w Warszawie, a potem, w l. 1854-55, studiował w warsz. SSP u Konstantego Hegla. Razem z innymi uczniami Hegla brał udział w dekorowaniu posagami atyki domu Józefa Grodzickiego przy ul. Krak. Przedmieście 7 w Warszawie; był autorem figur *Crispina* i *Augusta* (obie 1854), wyk. wg wzorów antycznych (wszystkie posągi z atyki zniszczone w 1944). Dziełem S. jest także kamienna figura Matki Bożej Niepokalanej ustawiona 1 VIII 1859 w par-

ku przykościelnym w Łądzie i być może podobna rzeźba umieszczona t.r. przed kość. kapucynów w Łomży (w 1966 przeniesiona do klasztornego ogrodu).

W XX w. jego nazwisko zapisywano: Śleśniński.

Kur. war., 1852 nr 130 (16 V), s. 674; 1881 nr 50 (4 III), s. 5 (nekrolog). – B.P. [Podczaszyński B.], *Pomniki i rzeźby nowożytne*, Pam. Sztuk Pięknych, I, 1850-54 cz. 3, s. 181. – Kołaczkowski, *Wiadomości*, s. 652. – Jakimowicz I., *Ryszkiewicz A., SSP w Warszawie*, Roczn. warsz., 1963, s. 110. – *Pol. bibliografia sztuki 1801-1944*, t. 3, Wr. 1986. – Dziuba M., *Kapucyni w Łądzie nad Wartą (1850-1864)*, [w:] *Pol. Prowincja Kapucynów*, cz. 1: *Pol. Prowincja Kapucynów w XIX w.*, red. Kłoczowski J., Kr. 1987, s. 253. – Jaroszewski T.S., *Kamienica przy Krakowskim Przedmieściu 7*, W. 1993, s. 10. – Melbechowska-Luty A., Szubert P., *Posągi i ludzie*, t. 1, cz. 1, 2, W. 1993. – Kwiatkowska M.I., *Rzeźbiarze warsz. XIX w.*, W. 1995. – Zieliński J., *Atlas dawnej architektury ulic i placów Warszawy*, t. 7: *Krakowskie Przedmieście*, W. 2001. – Kowalski H., *Antyczne tradycje w dekoracji rzeźbiarskiej gmachów UW przy Krakowskim Przedmieściu*, W. 2008. – Nowiński J., *Ołtarz Matki Bożej Częstochowskiej i powstańcza mogiła - dwie pamiątki patriotyczne w d. opactwie w Łądzie nad Wartą*, *Seminarie*, XXVI, 2009, s. 327. – Kowalski H., *Dom Grodzickiego przy Trakcie Królewskim. Wystrój rzeźbiarski*, *Roczn. warsz.*, 2009/12, s. 240-241. – Nowiński J., *Jak figura w przykościelnym parku w Łądzie powstańcza mogiła się stała*, [w:] *Sztuka cmentarzy XIX i XX w.*, red. Czyż A.S., Gutowski B., W. 2010, s. 157. – Konstantynów D., *Sztuka i artyści w Warszawie połowy XIX w.*, BHS, LXXIV, 2012 nr 2, s. 260.

Arch. Diecezjalne Włocławek, *Historia Conventus Landensis Patrum Capucinatorum Tomus Primus*, rkps, s. 173.

P. Kluz

**Sleñdziński** (Slendziński, Słędziński, Śleñdziński, Śleñdziński, Ślędziński) **Aleksander Józef**, malarz, rysownik, ur. 13 III 1803 Wilno, zm. 18 VIII 1878 tamże; pochowany na tamtejszym cmentarzu Bernardyńskim (w grobowcu, który ufundował rodzicom w 1833). Pochodził z nobilitowanej (w 1811) zamożnej rodziny kupieckiej; syn Marcina, kupca, ławnika i burmistrza Wilna, właściciela trzech wil. kamienic i majątku w Koczanach (k. Wilna?), oraz Katarzyny